

Orodje za izvoz podatkov

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Regional Centre for
Library Information Systems and
Current Research Information Systems
Regionalni center za knjižnične
informatijske sisteme in informacijske
sisteme o raziskovalni dejavnosti

IZUM

© IZUM, 2024

IZUM, COBISS, COMARC, COBIB, COLIB, CONOR, SICRIS, E-CRIS, COBISS3, mCOBISS, COBISS+, dCOBISS, COBISS4, SGC, COBISS Lib, COBISS Cat, COBISS Ela so zaščitene znamke v lasti javnega zavoda IZUM.

KAZALO VSEBINE

1	Uvod	1
2	Predstavitev orodja za izvoz podatkov	1
2.1	Izbira vhodnega razreda	2
2.2	Okno Izvoz podatkov	3
2.2.1	Atributi izbranega razreda	4
2.2.2	Povezave izbranega razreda.....	6
3	Izvoz podatkov	9
3.1	Postopek izvoza podatkov	9
3.1.1	Priprava definicije za izvoz podatkov	9
3.1.1.1	Oblikovanje poizvedb.....	9
3.1.1.2	Izbira atributov	11
3.1.2	Izvoz podatkov.....	11
3.2	Ostale možnosti.....	14
3.2.1	Prikaz definicije za izvoz podatkov	14
3.2.2	Prikaz števila najdenih zadetkov	17
3.2.3	Razveljavitev definicije za izvoz podatkov	17
3.2.4	Shranjevanje definicije za izvoz podatkov	17
4	Primer uporabe orodja za izvoz podatkov	18
4.1	Oprelitev podatkov in kriterijev za izbor	19
4.2	Izbira vhodnega razreda	19
4.3	Priprava definicije za izvoz podatkov	20
4.3.1	Oblikovanje poizvedbe	20
4.3.2	Izbor atributov	22
4.4	Izvoz podatkov	26

KAZALO SLIK

Slika 1: Osnovno okno	1
Slika 2: Osnovno okno – izbrani segment	2
Slika 3: Osnovno okno – označeni razred.....	2
Slika 4: Okno izbranega razreda	4
Slika 5: Atributi izbranega razreda	5
Slika 6: Povezave izbranega razreda.....	7
Slika 7: Okno izbranega razreda – nivoji povezav	8
Slika 8: Okno izbranega razreda – oblikovanje poizvedb.....	10
Slika 9: Okno Izvoz podatkov.....	12
Slika 10: Besedilna datoteka z izvoženimi podatki	13
Slika 11: Prikaz definicije izpisa – osnovni	14
Slika 12: Prikaz definicije izpisa – razširjen	15
Slika 13: Prikaz definicije izpisa – vpogled v poizvedbo	16
Slika 14: Seznam shranjenih definicij za izvoz podatkov.....	18
Slika 15: Izbira vhodnega razreda Polje 996/997	20
Slika 16: Oblikovanje poizvedbe v vhodnem razredu Polje 996/997	20
Slika 17: Oblikovanje poizvedbe	21
Slika 18: Vpogled v število zadetkov, ki ustrezajo poizvedbi	21
Slika 19: Vpogled v definicijo za izvoz podatkov	21
Slika 20: Izbor atributov v razredu Polje 996/997	22
Slika 21: Izbor atributov v povezanem razredu Nabavni p.....	23
Slika 22: Izbor atributov v povezanem razredu Gradivo	24
Slika 23: Pregled celotne definicije za izvoz podatkov	25
Slika 24: Izvoz izbranih podatkov	26
Slika 25: Izvoženi podatki (del vsebine datoteke)	27
Slika 26: Podatki, uvoženi v MS Excel.....	27

1 Uvod

V segmentu COBISS3/Izpisi so pripravljene različni izpisi, ki jih knjižnice lahko vsakodnevno uporabljajo pri svojem delu, da si pripravijo različne preglednice in statistične podatke. Ti izpisi se pripravljajo na osnovi zahtev knjižnic. Priprava posameznega izpisa je vsebinsko in tehnično relativno zahteven postopek, priprava in namestitev posameznega izpisa pa zahteva precej časa. V primeru, ko izpis zajema večjo količino podatkov, postopek izdelave posameznega izpisa traja veliko časa.

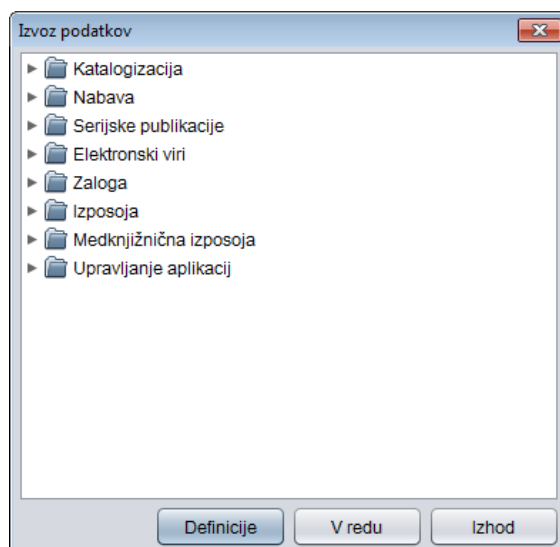
Knjižnice večkrat potrebujejo hiter vpogled v svoje podatke in obdelavo teh podatkov za različne izpise ali statistične preglede. V ta namen smo razvili orodje, ki knjižnicam omogoča izvoz njihovih lokalnih podatkov. Izvoženi podatki se pripravijo tako, da jih je mogoče uvoziti v različna orodja za obdelavo podatkov (npr. MS Excel).

Orodje za izvoz podatkov nam omogoča, da oblikujemo poizvedbe, s katerimi v lokalni bazi **poiščemo** želene podatke, in da med najdenimi podatki **izberemo** tiste, ki jih želimo izvoziti. Za uporabo orodja ne potrebujemo posebnega pooblastila, je pa namenjeno tistim uporabnikom programske opreme COBISS3, ki boljše poznajo delo v programski opremi COBISS3. Za učinkovito rabo orodja in izvoženih podatkov je potrebno tudi dobro poznavanje orodja, s katerim se bodo ti podatki obdelovali v nadaljnjih postopkih (npr. MS Excel).

V navodilih je predstavljeno orodje za izvoz podatkov, opisani so vsi koraki izvoza podatkov. V zadnjem delu dokumenta je predstavljen primer priprave seznama inventariziranega gradiva na osnovi izvoza podatkov.

2 Predstavitev orodja za izvoz podatkov

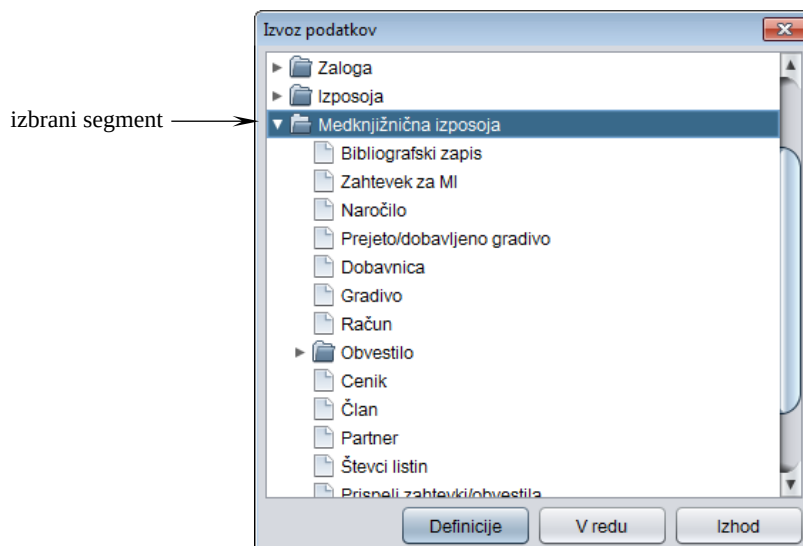
Orodje za izvoz podatkov zaženemo v osnovnem oknu uporabniškega vmesnika programske opreme COBISS3. Izberemo metodo **Izpisi / Izvozi podatke**. Odpre se osnovno okno za izvoz podatkov, v katerem so prikazani segmenti programske opreme COBISS3 (Slika 1).

Slika 1: Osnovno okno

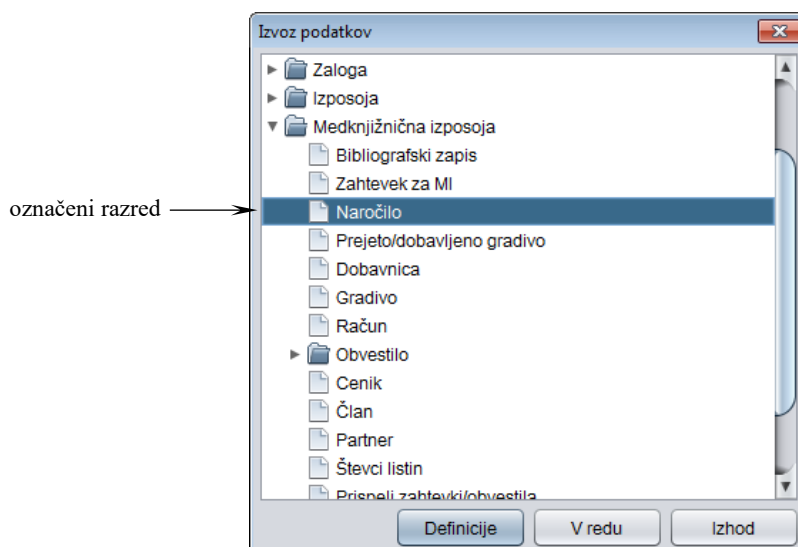
2.1 Izbira vhodnega razreda

V osnovnem oknu izberemo segment, v katerem bomo lahko poiskali in izbrali podatke, ki jih želimo izvoziti. Dvakrat kliknemo na ikono pred imenom segmenta ali na ime segmenta. Prikaže se struktura izbranega segmenta – njegovi razredi (*Slika 2*).

Slika 2: Osnovno okno – izbrani segment

Razred, ki ga želimo izbrati kot vhodni razred, označimo. Izbor potrdimo tako, da dvakrat kliknemo na izbrani razred, ali pa kliknemo gumb **V redu**.

Slika 3: Osnovno okno – označeni razred

Po potrditvi se odpre okno za izvoz podatkov izbranega razreda (*Slika 4*).

Opozorilo:

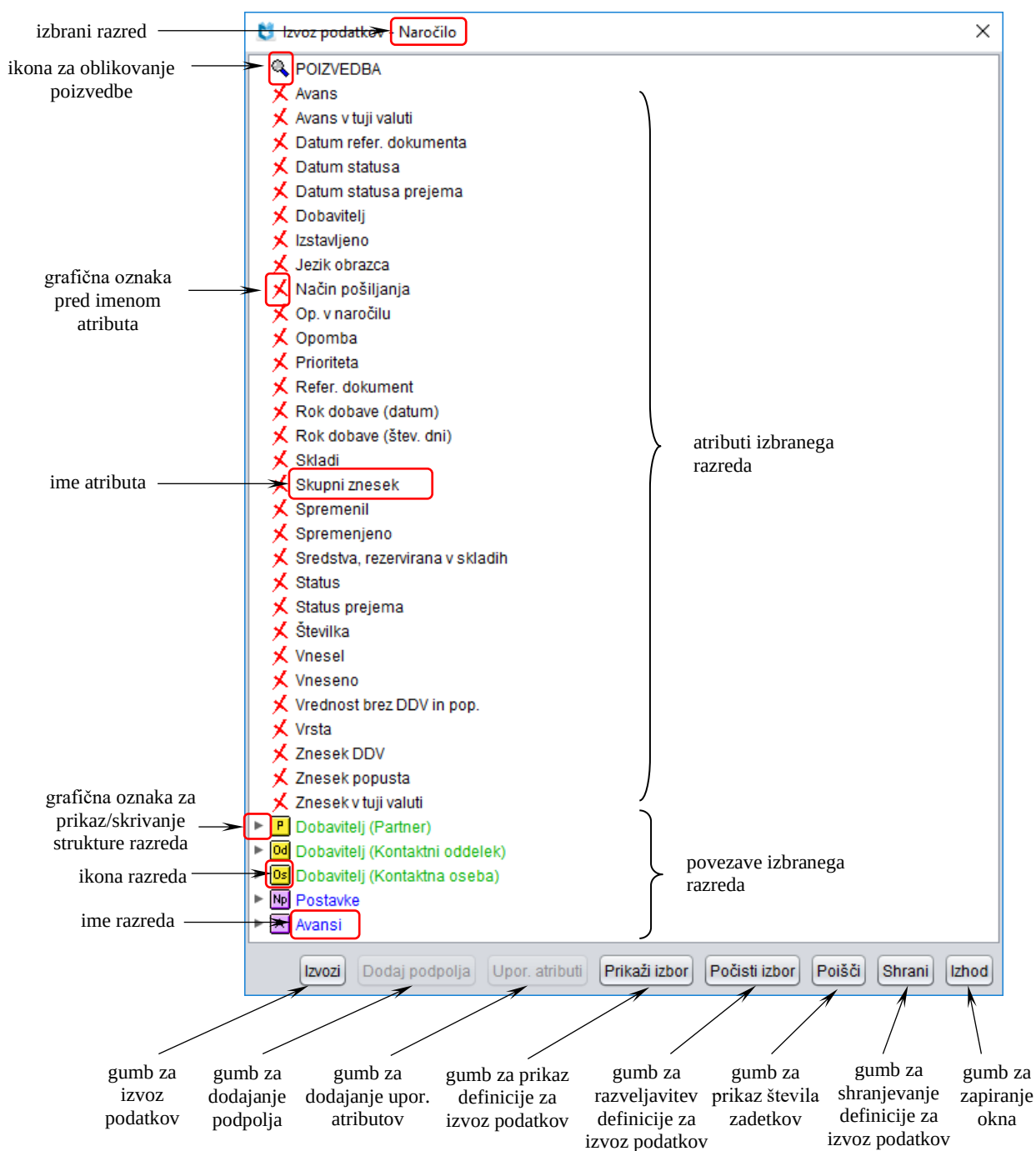
Razred, ki ga izberemo – t. i. **vhodni razred**, ima pomembno vlogo pri iskanju in izbiri podatkov, ki jih želimo izvoziti. Po izbiri razreda lahko namreč v tem razredu in v razredih, ki so z njim povezani, poiščemo in izberemo podatke, ki jih želimo izvoziti.

V primeru, ko je vhodni razred vključen v več segmentov, je **vseeno**, v katerem segmentu ga izberemo. Primer takšnega razreda je npr. **Partner**, ki ga lahko izberemo v segmentih Nabava, Serijske publikacije, Elektronski viri, Izposoja, Medknjižnična izposoja in Upravljanje aplikacij.

2.2 Okno Izvoz podatkov

Elementi okna za izvoz podatkov so (Slika 4):

- naslovna vrstica, v kateri je izpisano, kateri vhodni razred smo izbrali za izvoz podatkov (**Izvoz podatkov** – <ime vhodnega razreda>)
- osrednji del okna, v katerem so:
 - ikona za oblikovanje poizvedbe v izbranem razredu
 - seznam atributov izbranega razreda
 - seznam povezav (razredi, ki so povezani z izbranim razredom)
- statusna vrstica, v kateri so gumbi:
 - **Izvozi** (omogoča izvoz podatkov iz lokalne baze podatkov v besedilno datoteko)
 - **Dodaj podpolja** (omogoča dodajanje podpolj v razredih **Bibliografski zapis**, **Normativni zapis (CONOR)**, **Normativni zapis (SGC)** in **CORES**)
 - **Upor. atributi** (omogoča dodajanje uporabnih atributov v razredih **Bibliografski zapis**, **Normativni zapis (CONOR)**, **Normativni zapis (SGC)** in **CORES**)
 - izmenjaje **Prikaži izbor** (omogoča prikaz definicije za izvoz podatkov) ali **Prikaži vse** (omogoča prikaz atributov in povezav izbranega razreda)
 - **Počisti izbor** (omogoča razveljavitev definicije za izvoz podatkov)
 - **Poišči** (omogoča prikaz števila objektov, ki jih program najde v bazi podatkov na osnovi oblikovanih poizvedb)
 - **Shrani** (omogoča shranjevanje definicije za izvoz podatkov)
 - **Izhod** (omogoča zapiranje okna izbranega razreda)

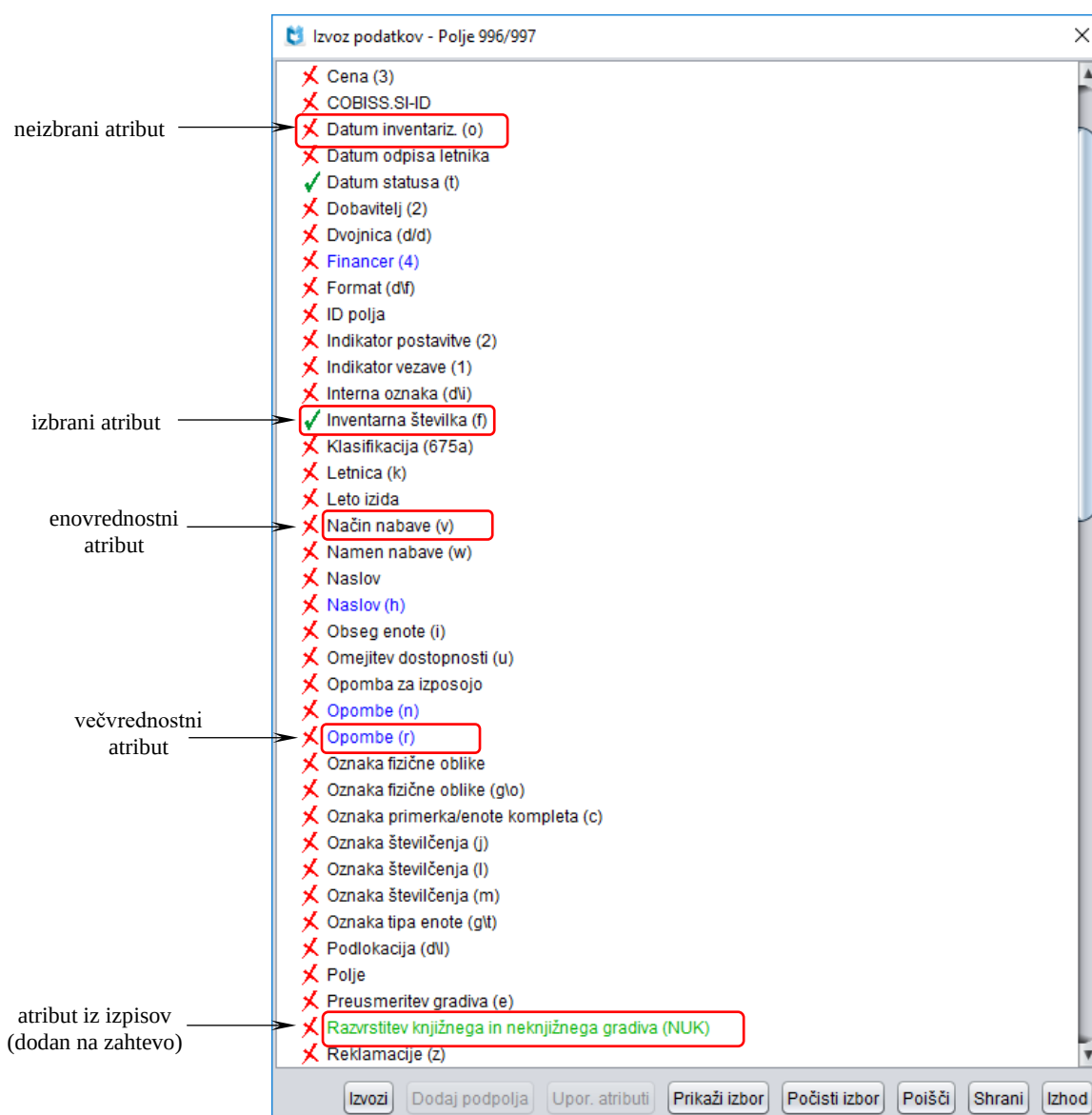
Slika 4: Okno izbranega razreda

2.2.1 Atributi izbranega razreda

Običajno ne želimo izvoziti vseh podatkov, temveč le nekatere. Podatke, ki jih želimo izvoziti, določimo z izborom atributov. Seznam atributov izbranega razreda je namenjen izbiri atributov, katerih vrednosti želimo izvoziti.

V seznamu atributov se izpišejo:

- atributi izbranega razreda (v vseh segmentih se izpišejo isti atributi kot v brskalniku v delu okna s seznamom atributov, če na delovnem področju izberemo objekt iz tega razreda, razen v segmentu **Katalogizacija**, kjer se izpišejo vsi atributi)
- atributi iz izpisov, ki jih za potrebe izvoza podatkov v seznam atributov doda IZUM po potrebi (npr. na zahtevo določene knjižnice)
- uporabniški atributi (če so definirani v okviru metode **Prikaži rezultatov iskanja**)
Postopek definiranja različnih vrst prikazov rezultatov iskanja je opisan v priročniku *COBISS3/Katalogizacija*; gl. pogl. 12.1.2 in pogl. 12.1.3)

Slika 5: Atributi izbranega razreda

Pred imenom vsakega atributa je grafična oznaka, ki kaže, ali je atribut izbran (✓) ali ne (✗).

Seznam atributov je urejen abecedno, atributi pa so grafično predstavljeni s tremi barvami (Slika 5):

- **črna barva** – enovrednostni atributi
- **modra barva** – atributi, ki lahko imajo več vrednosti (večvrednostni oz. ponovljivi atributi)
- **zelena barva** – atributi iz izpisov, ki so za potrebe izvoza podatkov v seznam atributov dodani na zahtevo

Primer (Slika 5):

Pri inventarizaciji gradiva lahko vnesemo eno inventarno številko in en datum inventarizacije, zato sta oba atributa iz razreda **Polje 996/997** ("Inventarna številka (f)" in "Datum inventariz. (o)") izpisana v **črni barvi**.

Med podatke o zalogi lahko vpišemo več inventarnih opomb, zato je atribut "Opombe (r)" iz razreda **Polje 996/997** izpisan v **modri barvi**.

Za potrebe priprave izpisov statistik za zalogo je bil v izpisih definiran atribut "Razvrstitev knjižnega in neknjižnega gradiva (NUK)". Atribut je bil dodan tudi za potrebe izvoza podatkov, zato je v seznamu atributov razreda **Polje 996/997** izpisan v **zeleni barvi**.

Napotki:

Glede na to, katere podatke želimo izvoziti, lahko ustrezne attribute izberemo v izbranem razredu in med njegovimi povezavami.

Z gumbom **Dodaj podpolja** lahko v razredih **Bibliografski zapis**, **Normativni zapis (CONOR)**, **Normativni zapis (SGC)** in **CORES** (ko je ta izbran kot vhodni ali kot povezani razred) dodamo eno podpolje (npr. 200a) ali več podpolj (npr. 200abef), katerih vrednosti želimo vključiti v izvoz podatkov. Dodana podpolja se uvrstijo za atributi izbranega razreda in so na razpolago le pri pripravi aktualne definicije za izvoz podatkov. To pomeni, da se z izhodom iz orodja za izvoz podatkov ne shranijo.

2.2.2 Povezave izbranega razreda

V oknu izbranega razreda se med povezavami izpišejo vsi razredi, ki so povezani z izbranim razredom. Pred ikono razreda je grafična oznaka, ki pokaže, ali njegova struktura (atributi in povezave tega razreda) prikazana (▼) ali skrita (►).

Povezave so predstavljene z dvema barvama (Slika 6):

- **zelena barva** – povezave s števnostjo razmerja ena proti ena (1:1)
- **modra barva** – povezave s števnostjo razmerja ena proti več (1:M)

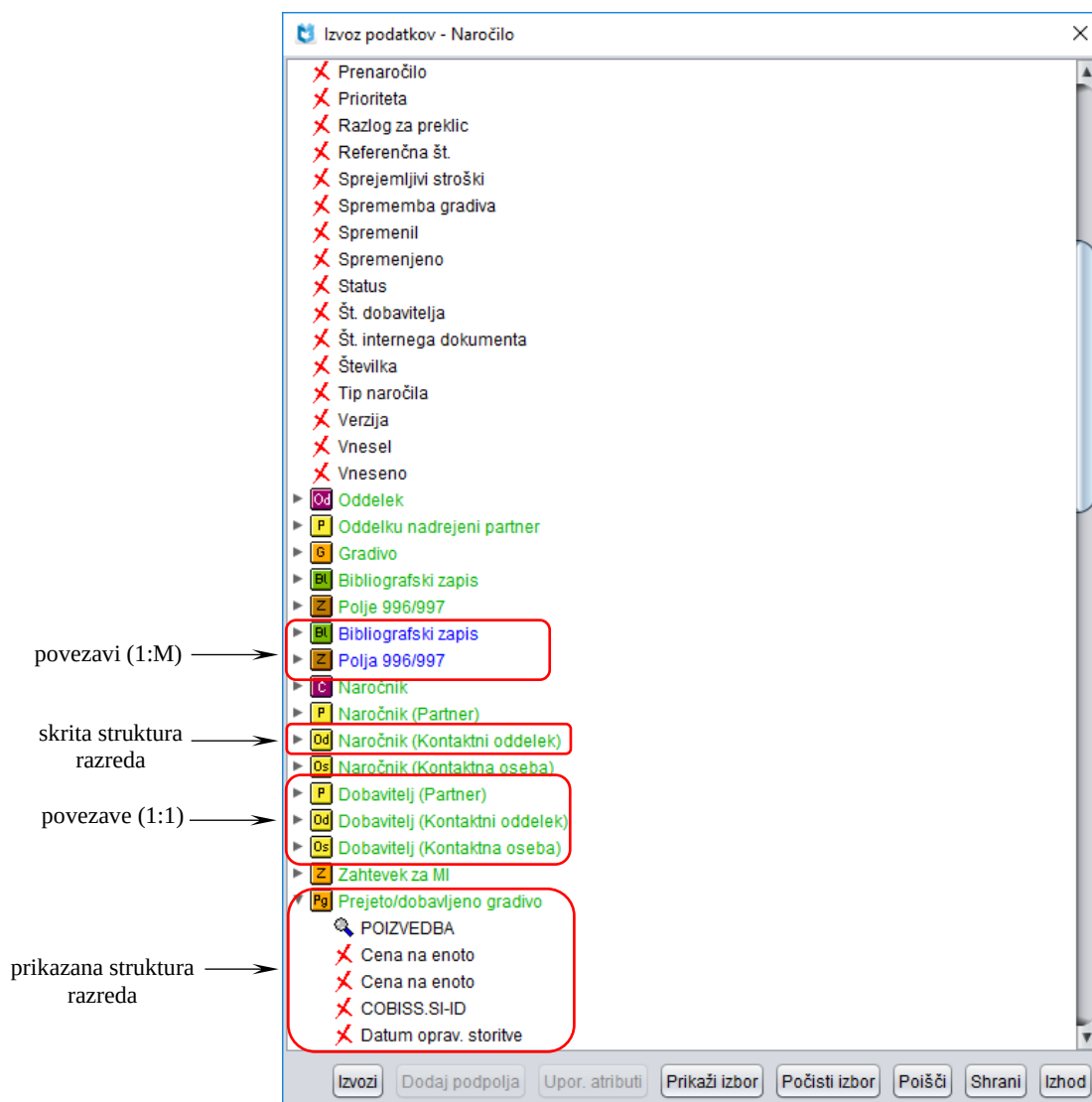
Seznam povezav izbranega razreda je urejen na enak način kot seznam objektov v delu okna s povezavami v brskalniku, če na delovnem področju izberemo objekt iz tega razreda. V oknu

izbranega razreda je seznam povezav obsežnejši, saj so v njem vsi razredi, v katerih se shranjujejo objekti, s katerimi je objekt izbranega razreda lahko povezan.

Primer (Slika 6):

Eno naročilo za medknjižnično izposajo lahko pošljemo enemu dobavitelju (povezava 1:1), zato so razredi (povezani z naročilom), v katerih so lahko shranjeni podatki o enem dobavitelju (to so razredi **Dobavitelj (Partner)**, **Dobavitelj (Kontaktini oddelek)**, **Dobavitelj (Kontaktna oseba)**) izpisani v **zeleni barvi**.

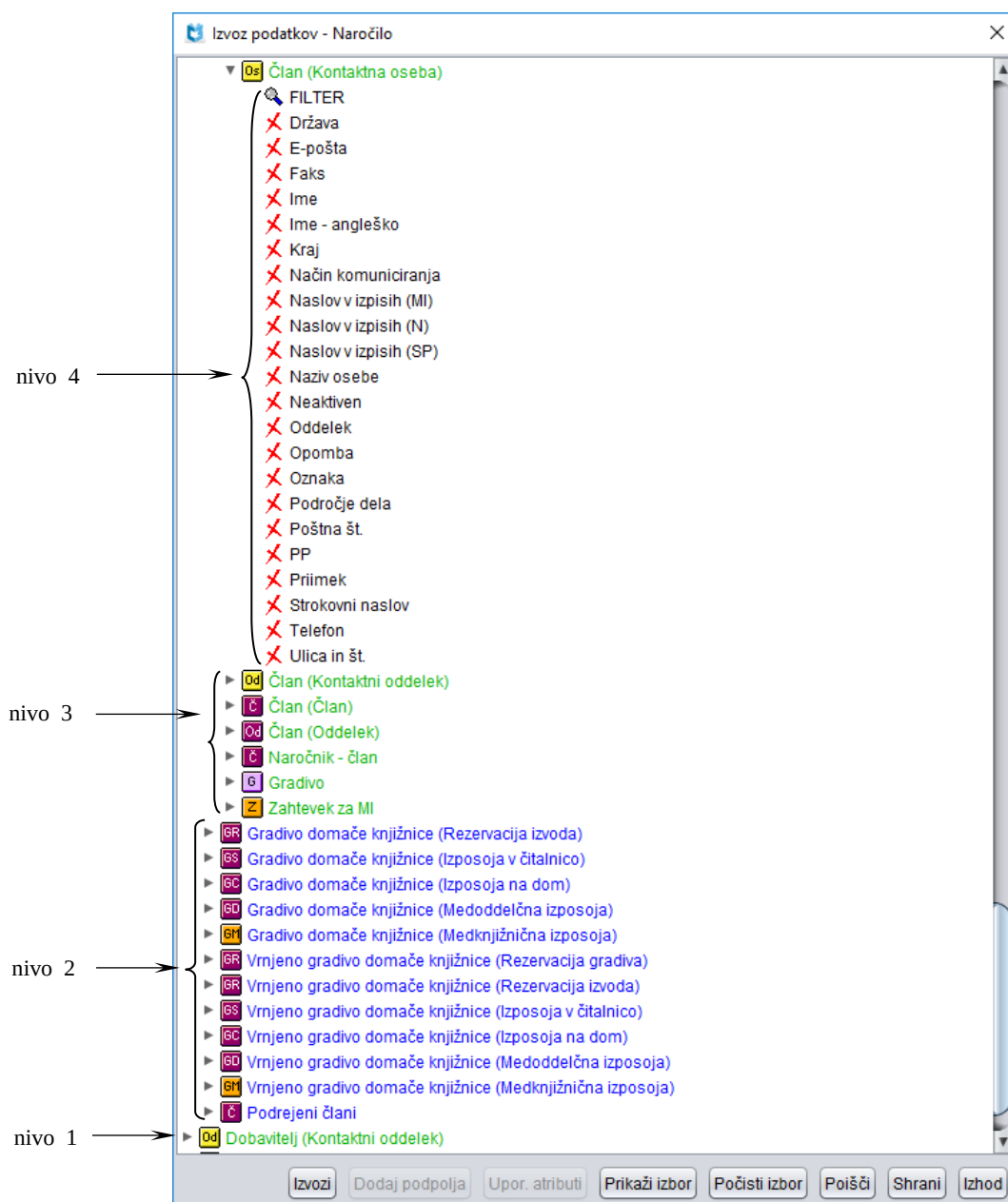
V medknjižnični izposoji lahko za naročnika rezerviramo gradivo domače knjižnice – posamezni izvod (povezava 1:1) ali komplet gradiva, sestavljen iz več enot (povezava 1:M). Zato sta razreda (povezana z naročilom), v katerih so shranjeni nekateri podatki o rezerviranem gradivu (bibliografski podatki in podatki o zalogi), prikazana dvakrat – enkrat v zeleni barvi (to sta razreda **Bibliografski zapis** in **Polje 996/997**) in drugič v modri barvi (to sta razreda **Bibliografski zapis** in **Polja 996/997**).

Slika 6: Povezave izbranega razreda

Opozorilo:

V oknu izbranega razreda lahko prikažemo štiri nivoje povezav.

Slika 7: Okno izbranega razreda – nivoji povezav

Pri razredu, ki ga izberemo med povezavami, se izpišejo:

- ikona za oblikovanje poizvedbe v tem razredu
- seznam atributov tega razreda
- seznam povezav tega razreda

Tudi v razredih med povezavami lahko oblikujemo poizvedbo in izberemo attribute za izvoz podatkov.

3 Izvoz podatkov

V tem poglavju je opisano, kako pripravimo definicijo za izvoz podatkov in kako podatke izvozimo. Opisane so tudi druge možnosti, ki so nam na voljo po izbiri vhodnega razreda.

3.1 Postopek izvoza podatkov

Izvoz podatkov izvedemo po naslednjih korakih:

1. V osnovnem oknu programske opreme COBISS3 izberemo metodo **Izpiši / Izvozi podatke**. Odpre se osnovno okno za izvoz podatkov.
2. Izberemo vhodni razred, na osnovi katerega bomo lahko poiskali in izbrali podatke, ki jih želimo izvoziti.
3. Pripravimo definicijo za izvoz podatkov.
4. Izvozimo podatke.

Preden podatke izvozimo, lahko še pogledamo definicijo za izvoz podatkov (gl. pogl. 3.2.1) in preverimo število zadetkov, ki jih program najde v lokalni bazi podatkov na osnovi oblikovanih poizvedb (gl. pogl. 3.2.2). Pripravljeno definicijo za izvoz podatkov lahko tudi razveljavimo (gl. pogl. 3.2.3) in oblikujemo novo ali pa jo shranimo in kasneje ponovno uporabimo (gl. pogl. 3.2.4).

3.1.1 Priprava definicije za izvoz podatkov

Priprava definicije za izvoz podatkov je sestavljena iz dveh korakov:

1. **oblikovanja poizvedb**, s katerimi v lokalni bazi podatkov poiščemo želene objekte, in
2. **izbire atributov**, katerih vrednosti želimo izvoziti.

3.1.1.1 Oblikovanje poizvedb

Po izbiri vhodnega razreda lahko oblikujemo poizvedbo, s katero v tem razredu poiščemo podatke, ki jih želimo izvoziti.

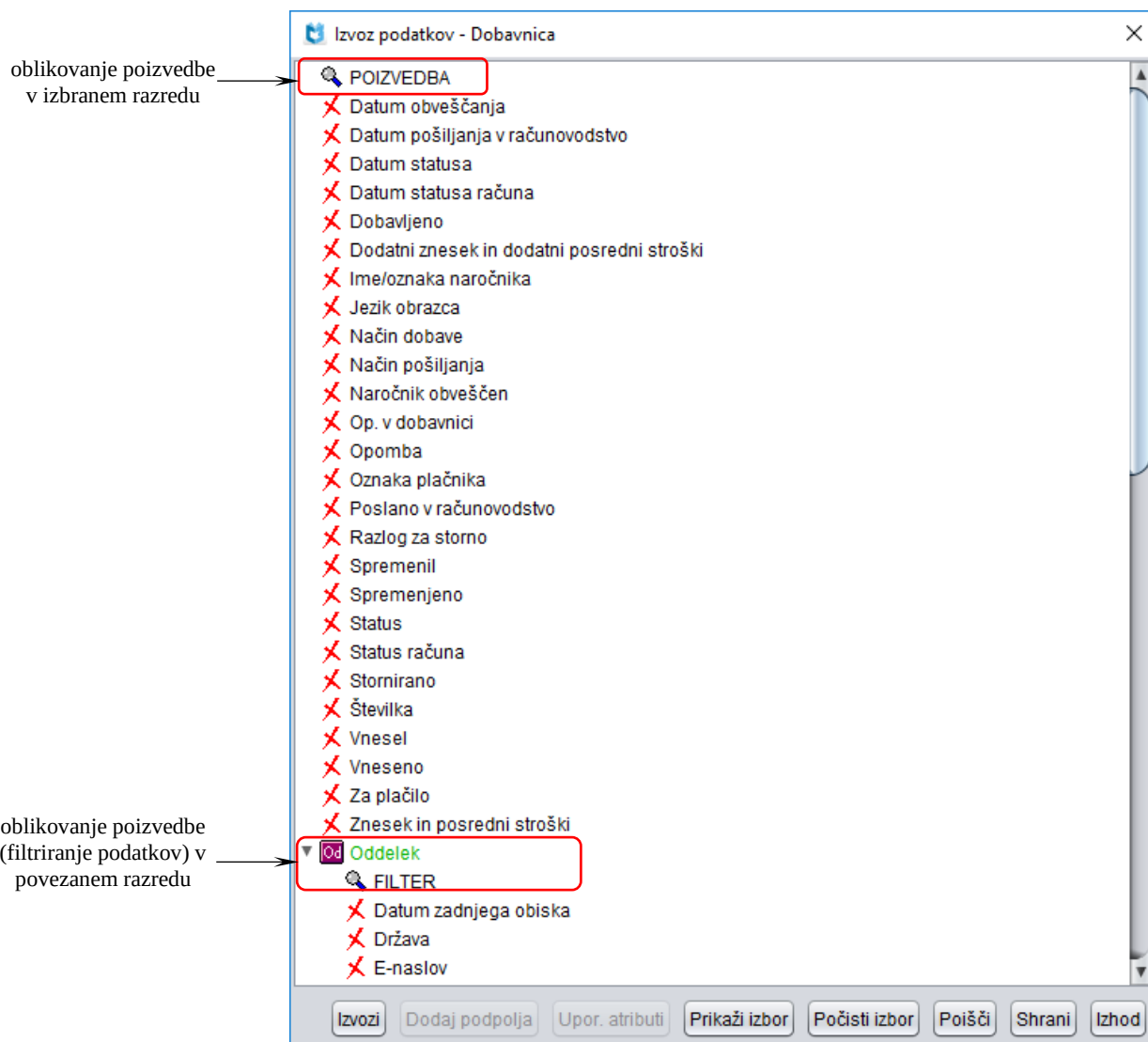
1. V oknu izbranega razreda dvakrat kliknemo na ikono ali na besedo "POIZVEDBA" (Slika 8).

Odpre se okno za oblikovanje poizvedbe.

2. Določimo iskalne zahteve.

Vnesene iskalne zahteve sestavljajo poizvedbo, na osnovi katere bo program poiskal podatke v lokalni bazi.

3. Kliknemo gumb **V redu**. Okno za oblikovanje poizvedbe se zapre, poizvedba pa se nastavi. V oknu izbranega razreda je pri ikoni 🔍 dodana oznaka ✓, ki kaže na oblikovano poizvedbo (🔍✓).

Slika 8: Okno izbranega razreda – oblikovanje poizvedb

Če je zraven ikone 🔍 izpisana beseda "POIZVEDBA", program zažene poizvedbo in izvede iskanje takoj, ko okno za oblikovanje poizvedbe zapremo s klikom na gumb **V redu**. Zato lahko še pred izvozom podatkov preverimo rezultat iskanja, tj. število objektov, ki jih program najde na osnovi oblikovane poizvedbe (ali več poizvedb) v lokalni bazi.

Pri nekaterih razredih, ki jih lahko izberemo v osnovnem oknu (kot vhodne razrede) ali v oknu izbranega razreda (med povezavami), je zraven ikone 🔍 namesto besede "POIZVEDBA" izpisana beseda "FILTER". Tudi v teh razredih lahko oblikujemo poizvedbo, vendar rezultata nastavljenе poizvedbe (število zadetkov) ne moremo preveriti, ker se filtriranje podatkov izvede

še le ob izvozu podatkov, tako da je rezultat iskanja viden še le v tekstovni datoteki z izvoženi podatki.

Opozorila in napotki:

- Če v vhodnem razredu ali v razredih, ki so z njim povezani, ne oblikujemo poizvedb za iskanje podatkov, bodo v izvoz zajeti vsi objekti iz vhodnega razreda, izvoženi pa bodo samo tisti podatki, ki smo jih izbrali.
- Če s poizvedbo v izbranem razredu ne moremo poiskati želenih podatkov, lahko dodatne poizvedbe oblikujemo tudi v razredih, ki so povezani z izbranim razredom. Če je definicija za izvoz podatkov sestavljena iz več poizvedb, med poizvedbami velja logični operator "IN".
- Pri nekaterih razredih oblikovanje poizvedb ni možno (niti s filtriranjem podatkov). Takšne razrede lahko izberemo samo v oknu izbranega razreda (med povezavami).

3.1.1.2 Izbira atributov

Običajno ne želimo izvoziti vseh najdenih podatkov, temveč le nekatere. Podatke, ki jih želimo izvoziti, določimo z izborom atributov, katerih vrednosti želimo izvoziti.

V oknu izbranega razreda dvakrat kliknemo na ime atributa ali na grafično oznako pred njegovim imenom (✗). S tem se grafična oznaka spremeni v ✓ (Slika 5).

Če želimo preklicati izbor atributa, dvakrat kliknemo na njegovo ime ali grafično oznako ✓ pred njegovim imenom.

3.1.2 Izvoz podatkov

Po pripravi definicije za izvoz podatkov lahko najdene in izbrane podatke izvozimo v besedilno datoteko:

1. V oknu izbranega razreda kliknemo gumb **Izvozi**.

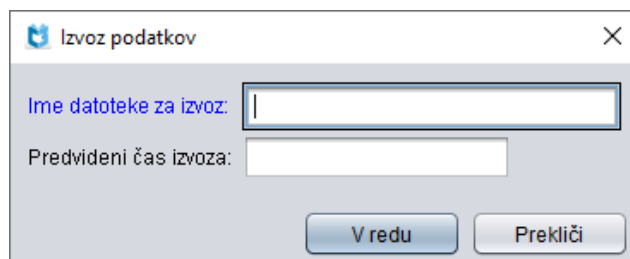
Če v definicijo za izvoz podatkov nismo vključili nobene poizvedbe, program izpiše opozorilo, da bodo v izvoz zajeti vsi objekti iz izbranega razreda, in nam ponudi možnost nadaljevanja ali prekinitve izvoza.

Opozorilo:

Program izpiše opozorilo tudi v primeru, ko smo oblikovali poizvedbo samo v razredu, v katerem program izvede filtriranje podatkov še le ob izvozu podatkov (to so tisti razredi, kjer je zraven ikone namesto besede "POIZVEDBA" izpisana beseda "FILTER").

Če se odločimo, da bomo pred izvozom podatkov oblikovali poizvedbo, okno z opozorilom zapremo s klikom na gumb **Ne**.

Če želimo v izvoz res vključiti vse objekte iz izbranega razreda, okno z opozorilom zapremo s klikom na gumb **Da**. Odpre se okno **Izvoz podatkov**.

Slika 9: Okno Izvoz podatkov

2. V oknu **Izvoz podatkov**, ki se odpre, pri "Ime datoteke za izvoz" vpišemo ime datoteke, v katero se bodo shranili podatki.

Pri "Predvideni čas izvoza" vpišemo oz. nastavimo datum in čas, ko naj se izvoz izvede. Če vnosnega polja ne izpolnimo, se bo izvoz zagnal takoj.

Če vpišemo kasnejši čas izvajanja, se izvoz shrani med opravila (opravilo `exportDatabase_<ime datoteke za izvoz>_<zaporedna št.>`). Med opravila je lahko shranjenih več izvozov podatkov. Shranjena opravila lahko naknadno uredimo in zberemo (postopek urejanja opravil je opisan v priročniku *Osnovna navodila COBISS3*; gl. pogl. 4.8)

3. S klikom na gumb **V redu** potrdimo izvoz podatkov. Program izpiše sporočilo, da se je postopek izvoza podatkov začel in da bomo obvestilo o zaključku postopka prejeli po e-pošti.
4. Ko je postopek za izvoz podatkov zaključen, po e-pošti prejmemo obvestilo, v katerem je povezava do datoteke z izvoženimi podatki (datoteka je stisnjena (*zip*) in je tipa *txt*). Ime datoteke z izvoženimi podatki je sestavljeno iz imena datoteke, ki je bilo določeno ob izvozu podatkov, uporabniškega imena uporabnika sistema, ki je izvozil podatke, in 7-mestne naključne številke. Dostop do datoteke z izvoženimi podatki je možen samo sedem dni, zato s klikom na povezavo datoteko čim prej odpremo in jo shranimo v poljubno mapo na svojem računalniku.

Opozorilo:

*Dostop do besedilnih datotek z izvoženimi podatki, ki smo jih izvozili sami in ki so še shranjene na strežniku za našo knjižnico (7 dni od izvoza podatkov), je možen tudi z metodo **Izpiši / Datoteke z izvoženimi podatki**.*

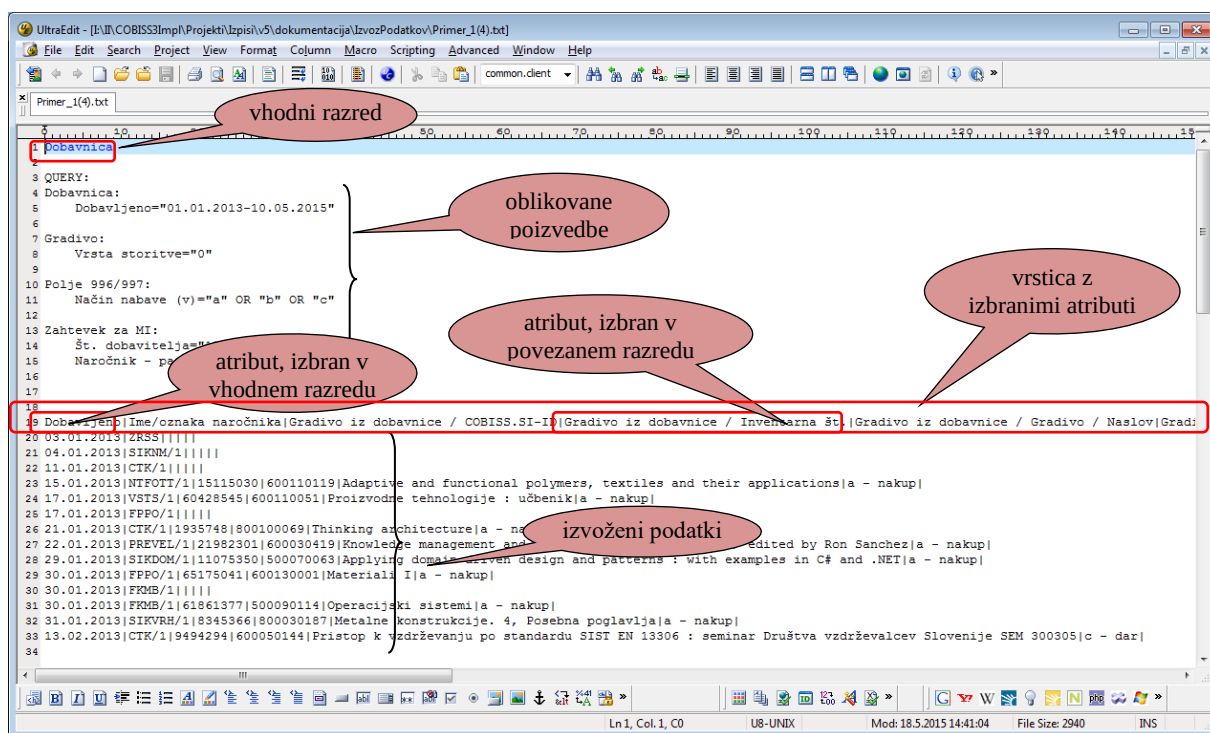
V besedilni datoteki z izvoženimi podatki so naslednji podatki (Slika 10):

- ime izbranega (vhodnega) razreda
- oblikovana poizvedba (ali več poizvedb)
- vrstica z izbranimi atributi (pri atributih, ki smo jih izbrali med povezavami, se pred imenom atributa izpiše ime povezave)
- izvoženi podatki (med vrednostmi izvoženih atributov je znak "|"):

- če je vrednost atributa, polja ali podpolja opisna, se izvozi vpisana vrednost (v takšni obliki, kot je bila vnesena)
- če je vrednost atributa, polja ali podpolja kodirana, se izvozita koda in vrednost
- pri ponovljivih atributih se izvozijo vse vnesene vrednosti; vrednosti so med seboj ločene z vejico (",")
- pri potrditvenih poljih se izvozi vrednost *Da* ali *Ne*
- v atribut *Polje z lokalno definirano vsebino (993)* se izvozijo podatki vseh črkovnih in številčnih podpolj polja 993 v strukturirani obliki; ponovljiva podpolja istega polja 993 so med seboj ločena s poševnicami ("/"), med različnimi podpolji istega polja 993 so vejice (","), za zadnjim podatkom ponovljivega polja 993 pa je podpičje (";")

Opozorilo:

Vrstni red izvoženih podatkov je določen z definicijo izpisa.

Slika 10: Besedilna datoteka z izvoženimi podatki

Podatke iz te datoteke lahko uvozimo npr. s programom MS Excel in jih nato obdelamo.

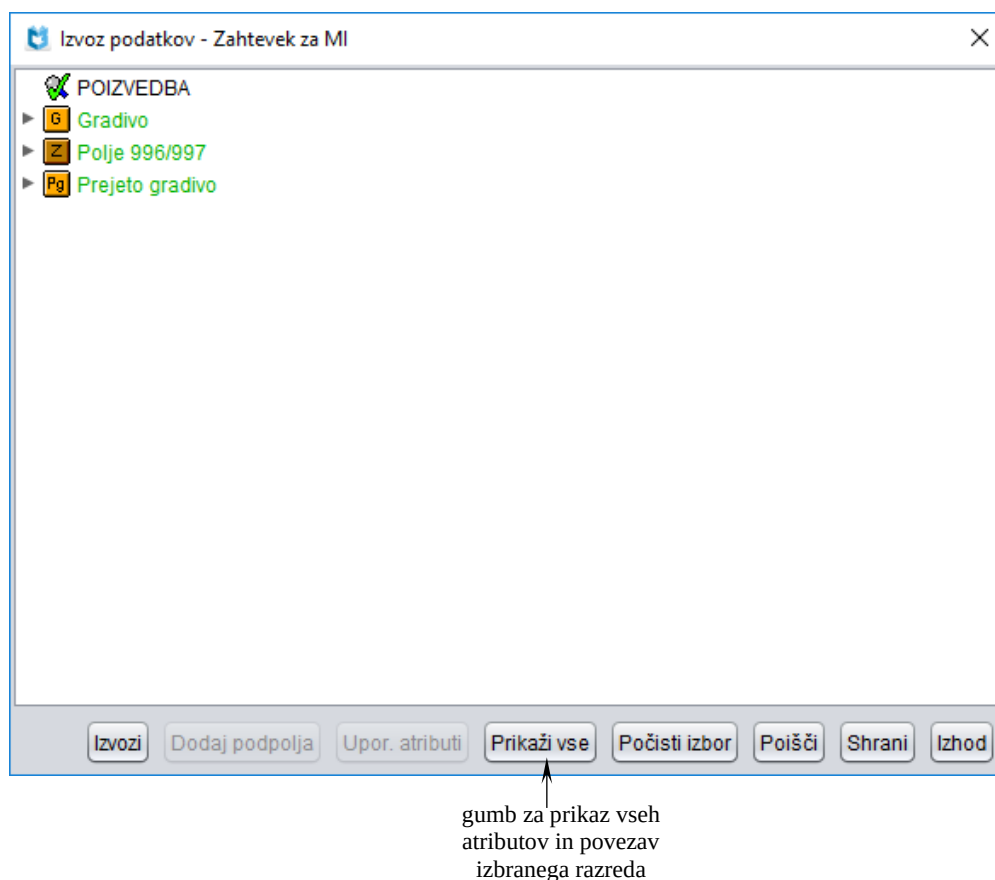
Opozorilo:

Shranimo lahko opravila za več izvozov podatkov, če želimo, da se izvedejo kasneje (npr. zunaj delovnega časa).

3.2 Ostale možnosti

3.2.1 Prikaz definicije za izvoz podatkov

V oknu izbranega razreda je lahko vpogled v definicijo za izvoz podatkov, ki smo jo pripravili, zelo nepregleden. To je odvisno od izbranega vhodnega razreda in poizvedb, ki smo jih oblikovali med povezavami, in atributov, ki smo jih prav tako izbrali med povezavami (na različnih nivojih).

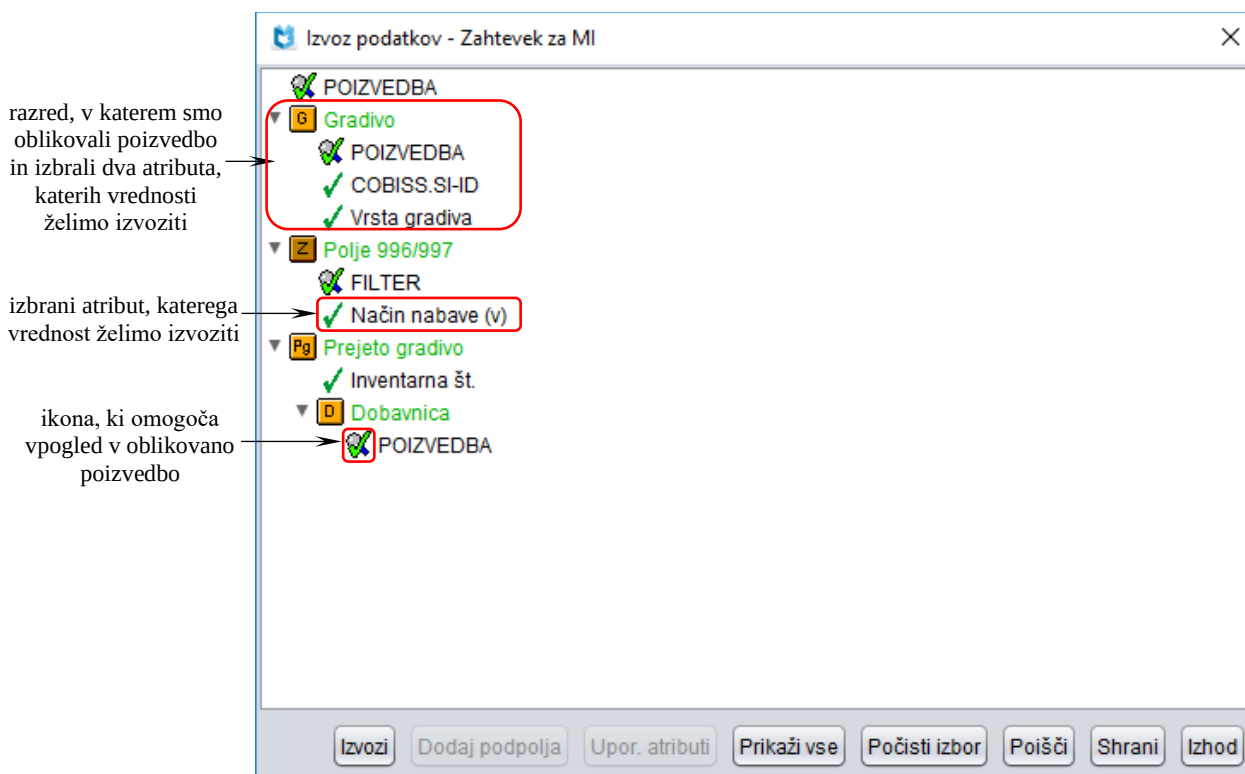
Slika 11: Prikaz definicije izpisa – osnovni

Pripravljeno definicijo za izvoz podatkov lahko zato pogledamo v bolj pregledni obliki. V oknu izbranega razreda kliknemo gumb **Prikaži izbor**. V osrednjem delu okna se prikažejo samo razredi, v katerih smo poiskali in/ali izbrali podatke za izvoz. V statusni vrstici je namesto gumba **Prikaži izbor** prikazan gumb **Prikaži vse** (Slika 11).

V strukturi vsakega od razredov, ki je vključen v definicijo za izvoz podatkov, je lahko:

- ikona , ki omogoča vpogled v oblikovano poizvedbo
- seznam izbranih atributov, katerih vrednosti nameravamo izvoziti

Strukturo posameznega razreda prikažemo s klikom na grafično oznako ► pred ikono in imenom razreda.

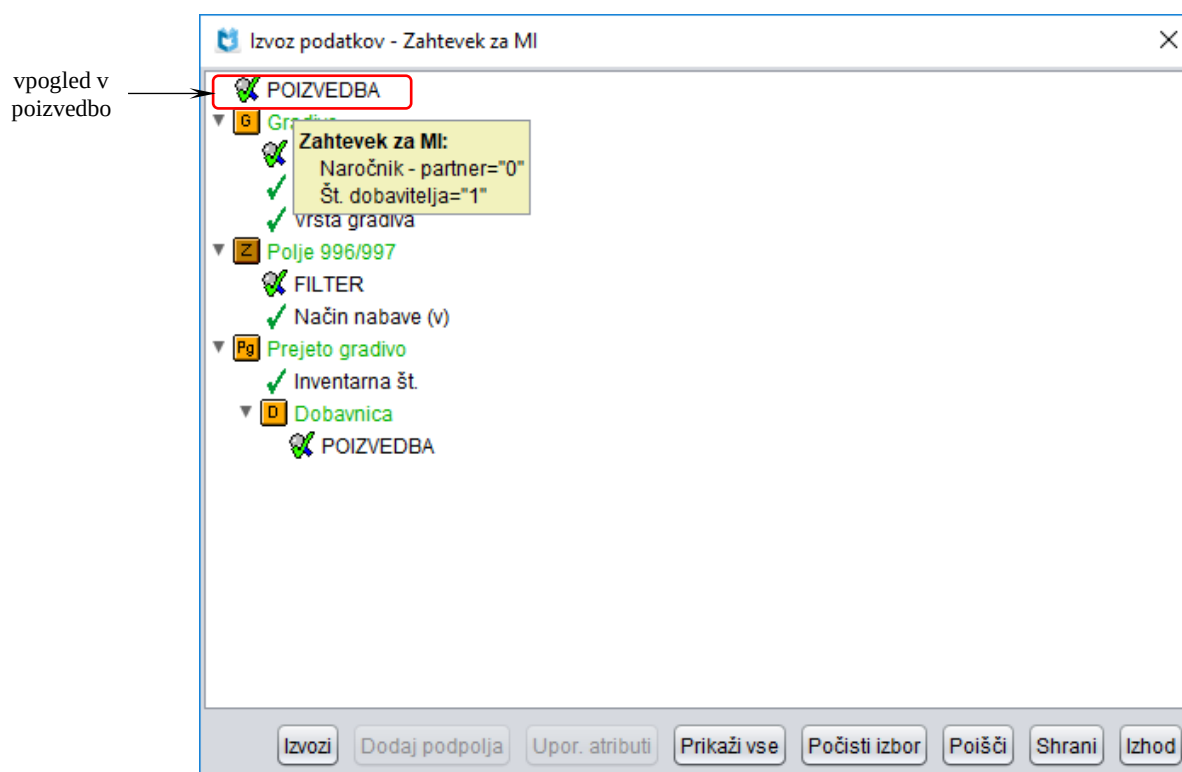
Slika 12: Prikaz definicije izpisa – razširjen

Iz prikazane strukture je razvidno tudi, kako bodo izbrani podatki razvrščeni v besedilni datoteki, v katero bodo izvoženi.

Primer:

Iz definicije izpisa (Slika 12) je razvidno, da bodo izvoženi podatki v besedilni datoteki navedeni v naslednjem vrstnem redu: COBISS.SI-ID, vrsta gradiva, način nabave, inventarna številka.

Če s kazalcem miške pokažemo na ikono ► ali na besedo "POIZVEDBA" ("FILTER"), program prikaže oblikovano poizvedbo (Slika 13).

Slika 13: Prikaz definicije izpisa – vpogled v poizvedbo

Če želimo poizvedbo **razveljaviti** ali jo **preoblikovati**, dvakrat kliknemo na ikono ali na besedo "POIZVEDBA" ("FILTER"), ki je izpisana zraven te ikone. Izpiše se vprašanje "Ali želite razveljaviti poizvedbo?" Za razveljavitev poizvedbe kliknemo gumb **Da**. Če kliknemo gumb **Ne**, se odpre okno za oblikovanje poizvedbe, v katerem lahko trenutno poizvedbo preoblikujemo.

Okno s prikazano poizvedbo lahko zapremo s klikom na gumb **V redu** ali **Prekliči**. Gumb **V redu** kliknemo, če smo poizvedbo preoblikovali, in želimo spremembe shraniti.

Opozorilo:

V oknu za oblikovanje poizvedbe prikazane poizvedbe ne moremo razveljaviti (npr. z brisanjem vnesenih iskalnih zahtev in shranjevanjem sprememb). Poizvedbo lahko razveljavimo samo v oknu izbranega razreda tako, da dvakrat kliknemo na ikono ali na besedo "POIZVEDBA" ("FILTER") (ne glede na to, ali je v oknu prikazana celotna struktura izbranega razreda ali pa samo definicija izpisa).

Če želimo določen atribut odznačiti oz. **preklicati** njegov izbor, dvakrat kliknemo na njegovo ime ali grafično oznako , ki je izpisana pred njegovim imenom.

Za ponovni prikaz vseh atributov in povezav izbranega razreda kliknemo gumb **Prikaži vse** (Slika 11).

3.2.2 Prikaz števila najdenih zadetkov

Če želimo prikazati število objektov (tj. število zadetkov), ki jih program najde v bazi podatkov na osnovi oblikovanih poizvedb, v oknu izbranega razreda kliknemo gumb **Poišči**. Program izpiše sporočilo "Število zadetkov: <število>".

Opozorilo:

*Če nismo oblikovali nobene poizvedbe, bo po kliku na gumb **Poišči** število zadetkov ustrezalo številu vseh objektov, ki so shranjeni v izbranem razredu.*

*Če smo oblikovali poizvedbo **samo** v razredu, v katerem je zraven ikone izpisana beseda "FILTER", bo število najdenih zadetkov prav tako ustrezalo številu vseh objektov, ki so shranjeni v izbranem razredu (saj bo program filtriral podatke šele ob izvozu).*

Če smo oblikovali več poizvedb, bo med zagnanimi poizvedbami veljal logični operator "IN".

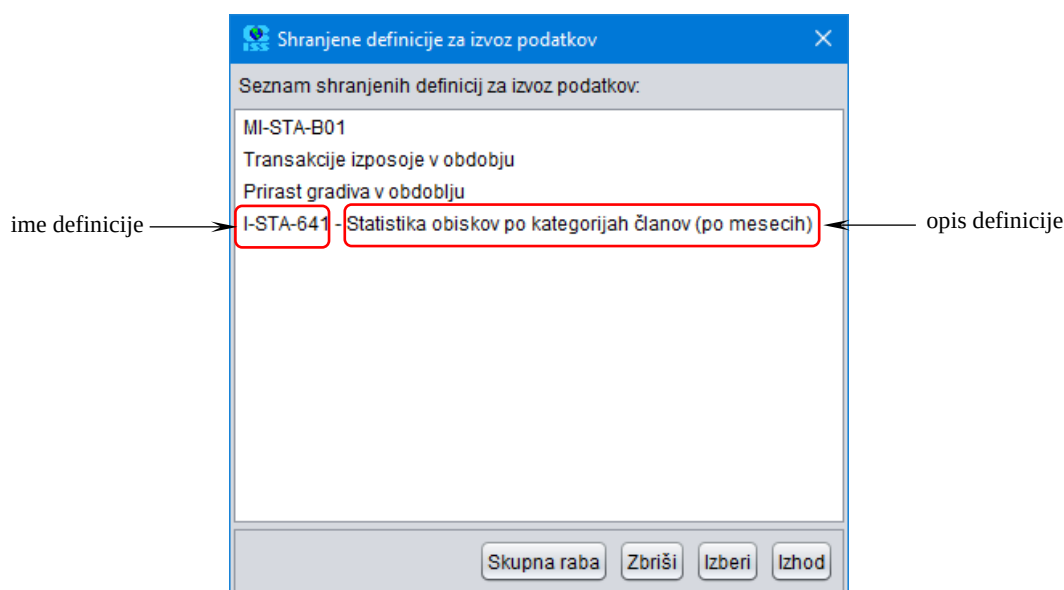
3.2.3 Razveljavitev definicije za izvoz podatkov

Pripravljeno definicijo za izvoz podatkov lahko razveljavimo. V oknu izbranega razreda kliknemo gumb **Počisti izbor**. Program izpiše vprašanje "Ali res želite razveljaviti definicijo za izvoz podatkov?" Če kliknemo gumb **Da**, se vse oblikovane poizvedbe počistijo, vsi izbrani atributi pa postanejo neizbrani. Okno izbranega razreda ostane odprto.

3.2.4 Shranjevanje definicije za izvoz podatkov

Pripravljeno definicijo za izvoz podatkov lahko shranimo. V oknu za izvoz podatkov izbranega razreda kliknemo gumb **Shrani**. Odpre se okno **Shranjevanje definicije za izvoz podatkov**. Pri "Ime" vpišemo ime, pod katerim bomo shranili definicijo za izvoz podatkov, po potrebi pa lahko definicijo še na kratko dodatno opišemo – besedilo vnesemo pri "Opis". Definicijo shranimo s klikom na gumb **V redu**. Če vpišemo že obstoječe ime, nas program na to opozori in ne shrani definicije.

Do shranjenih definicij za izvoz podatkov dostopamo iz osnovnega okna za izvoz podatkov (metoda **Izpiši / Izvozi podatke**) (Slika 1). Po kliku na gumb **Definicije** se odpre okno s seznamom vseh definicij za izvoz podatkov, ki smo jih sami shranili, ter definicij, ki so jih pripravili drugi uporabniki in jih dali v skupno rabo. Seznam je urejen kronološko. Izpišeta se ime in opis definicije. Pri definicijah v skupni rabi se pred imenom izpiše uporabniško ime uporabnika, ki je definicijo pripravil in jo dodal v skupno rabo (Slika 14).

Slika 14: Seznam shranjenih definicij za izvoz podatkov

V oknu so gumbi:

- **Skupna raba** (omogoča shranjevanje definicije na nivo knjižnice)
- **Zbriši** (omogoča brisanje shranjene definicije)
- **Izberi** (omogoča izbiro shranjene definicije; po izbiri definicije lahko zaženemo izvoz podatkov, lahko pa definicijo tudi samo pogledamo ali pa jo preoblikujemo in shranimo kot novo definicijo)
- **Izhod** (omogoča zapiranje okna s seznamom shranjenih definicij)

Opozorilo:

Shranjene definicije za izvoz podatkov so vezane na uporabniško ime. Vsak uporabnik sistema lahko vsako definicijo, ki jo je sam pripravil in shranil, doda v skupno rabo.

Definicijo za izvoz podatkov, ki je dodana v skupno rabo, lahko zbriše samo tisti uporabnik sistema, ki jo je pripravil in dodal v skupno rabo.

4 Primer uporabe orodja za izvoz podatkov

V poglavju je opisan primer priprave izvoza podatkov, ki jih lahko sicer v pridobimo tudi s pripravo seznama *Z-SEZ-01 Inventarna knjiga* v programskem segmentu *COBISS3/Izpisi*.

Na tem primeru prikazujemo, kako v skladu s podatki, ki jih želimo izvoziti, pripravimo definicijo za izvoz podatkov in podatke izvozimo.

4.1 Opredelitev podatkov in kriterijev za izbor

Najprej razmislimo, katere podatke o gradivu, ki je bilo inventarizirano v izbranem obdobju, želimo izvoziti.

Želimo, da se o tem gradivu izvozijo naslednji podatki:

- Inventarna številka
- Datum inventarizacije
- Bibliografski opis enote
- Signatura (postavitev)
- Način nabave
- Dobavitelj
- Številka in datum računa
- Cena
- Inventarna opomba.

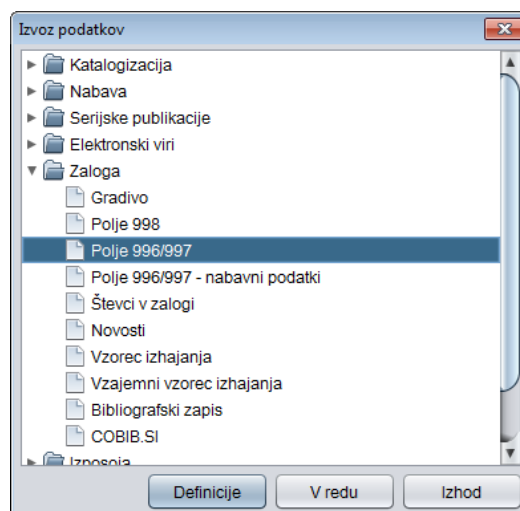
Nato razmislimo, kateri bodo kriteriji za izbor gradiva, ki ga želimo vključiti v izvoz podatkov. Izbrani kriteriji naj bodo:

- Datum inventarizacije: *01. 01. 2014–31. 12. 2015*
- Podlokacija gradiva: *Knjižnica FHŠ*
- Način nabave: *nakup*

4.2 Izbira vhodnega razreda

Po določitvi kriterijev za izbor podatkov izberemo ustrezni vhodni razred. Ker nas zanimajo podatki o inventariziranem gradivu, bomo vhodni razred izbrali v segmentu **Zaloga**. Kot vhodni razred bomo izbrali razred **Polje 996/997**. V tem razredu se shranjujejo podatki o inventarizaciji gradiva.

V osnovnem oknu izberemo segment **Zaloga**. Nato izberemo razred **Polje 996/997**. Odpre se okno **Izvoz podatkov – Polje 996/997**.

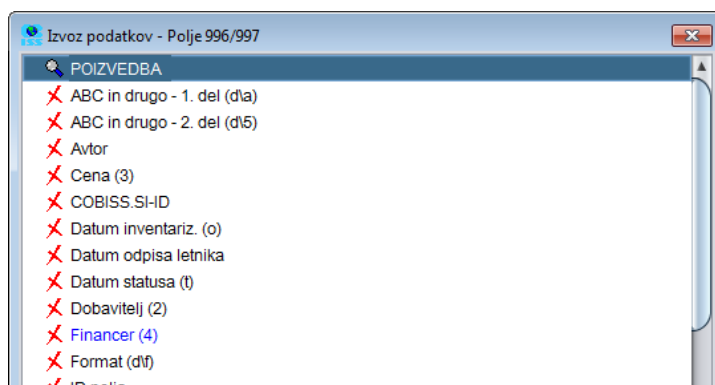
Slika 15: Izbira vhodnega razreda Polje 996/997

4.3 Priprava definicije za izvoz podatkov

4.3.1 Oblikovanje poizvedbe

Oblikujemo poizvedbo tako, da bo upoštevala kriterije za izbor gradiva, ki smo jih postavili (gl. pogl. 4.1).

Da bo izvoz podatkov zajel le gradivo, ki je bilo inventarizirano v izbranem obdobju, v oknu **Izvoz podatkov – Polje 996/997** dvakrat kliknemo na POIZVEDBA.

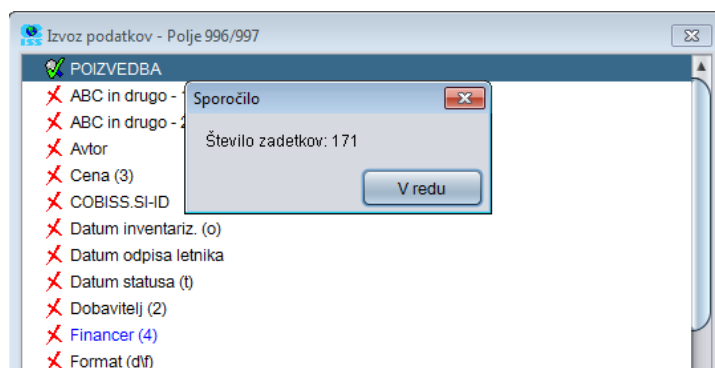
Slika 16: Oblikovanje poizvedbe v vhodnem razredu Polje 996/997

Odpre se okno **Iskanje – Polje 996/997**. Oblikujemo poizvedbo, s katero poiščemo gradivo v skladu s postavljenimi kriteriji.

Slika 17: Oblikovanje poizvedbe

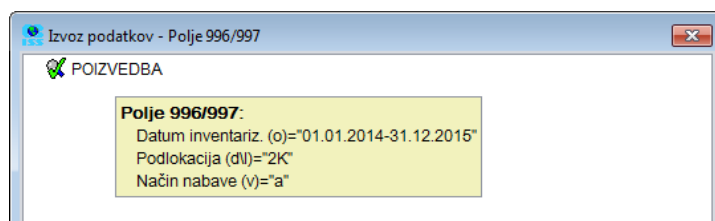
Kliknemo gumb **V redu**. Okno za oblikovanje poizvedbe se zapre, poizvedba se nastavi.

Če v oknu **Izvoz podatkov – Polje 996/997** kliknemo gumb **Poišči**, lahko preverimo število zadetkov, ki ustrezajo nastavljeni poizvedbi.

Slika 18: Vpogled v število zadetkov, ki ustrezajo poizvedbi

Če kliknemo gumb **Prikaži izbor**, lahko preverimo definicijo za izvoz podatkov.

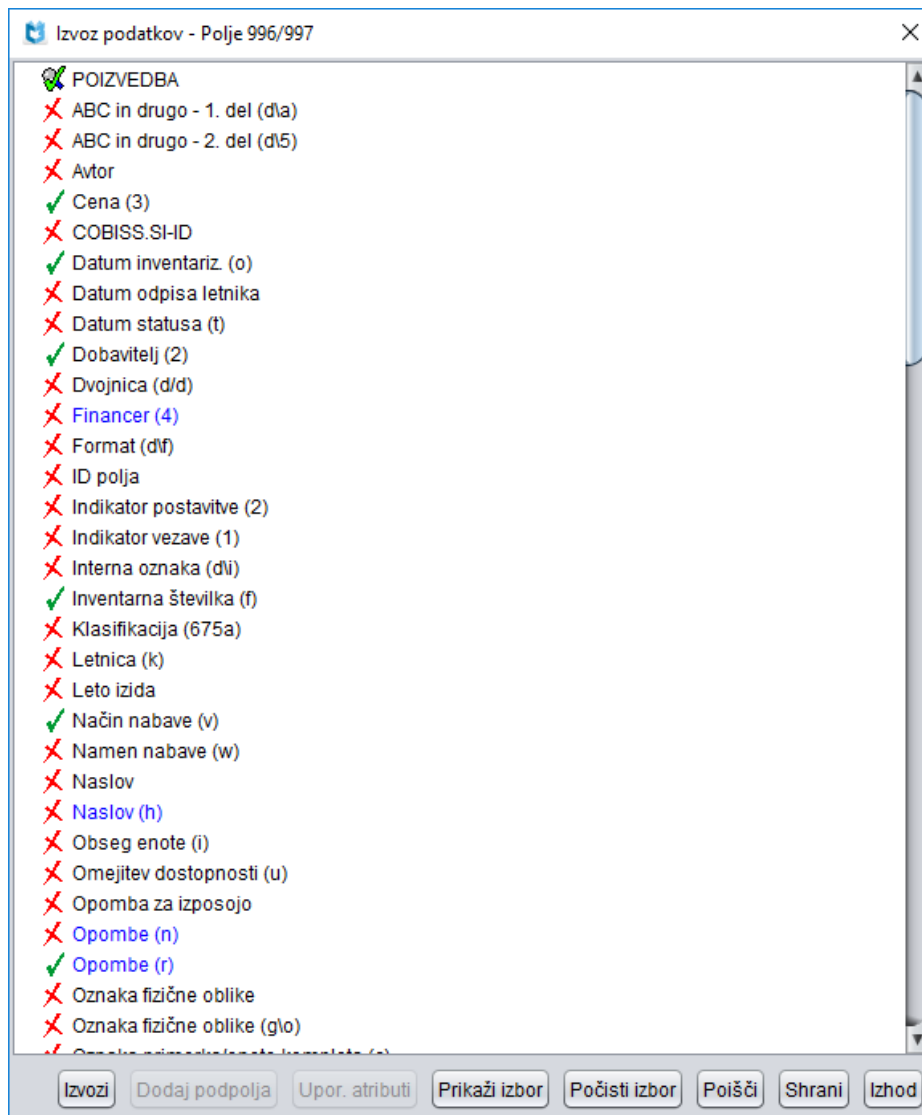

Slika 19: Vpogled v definicijo za izvoz podatkov

4.3.2 Izbor atributov

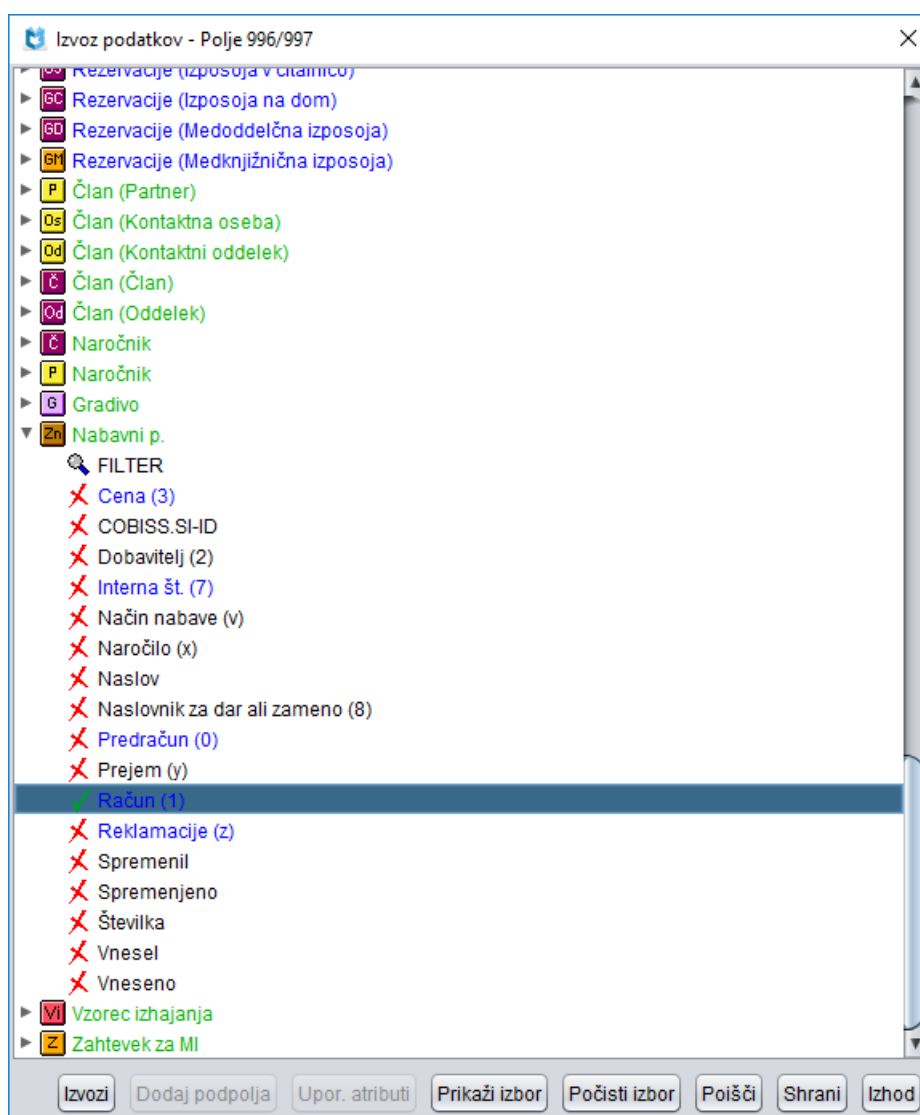
Glede na našo odločitev, kateri podatki o gradivu nas zanimajo, izberemo ustrezne attribute za izvoz podatkov.

V oknu **Izvoz podatkov – Polje 996/997** kliknemo na attribute *Inventarna številka (f)*, *Datum inventariz. (o)*, *Signatura – postavitev (d)*, *Način nabave (v)*, *Dobavitelj (2)*, *Cena (3)*, *Opombe (r)* – Slika 20.

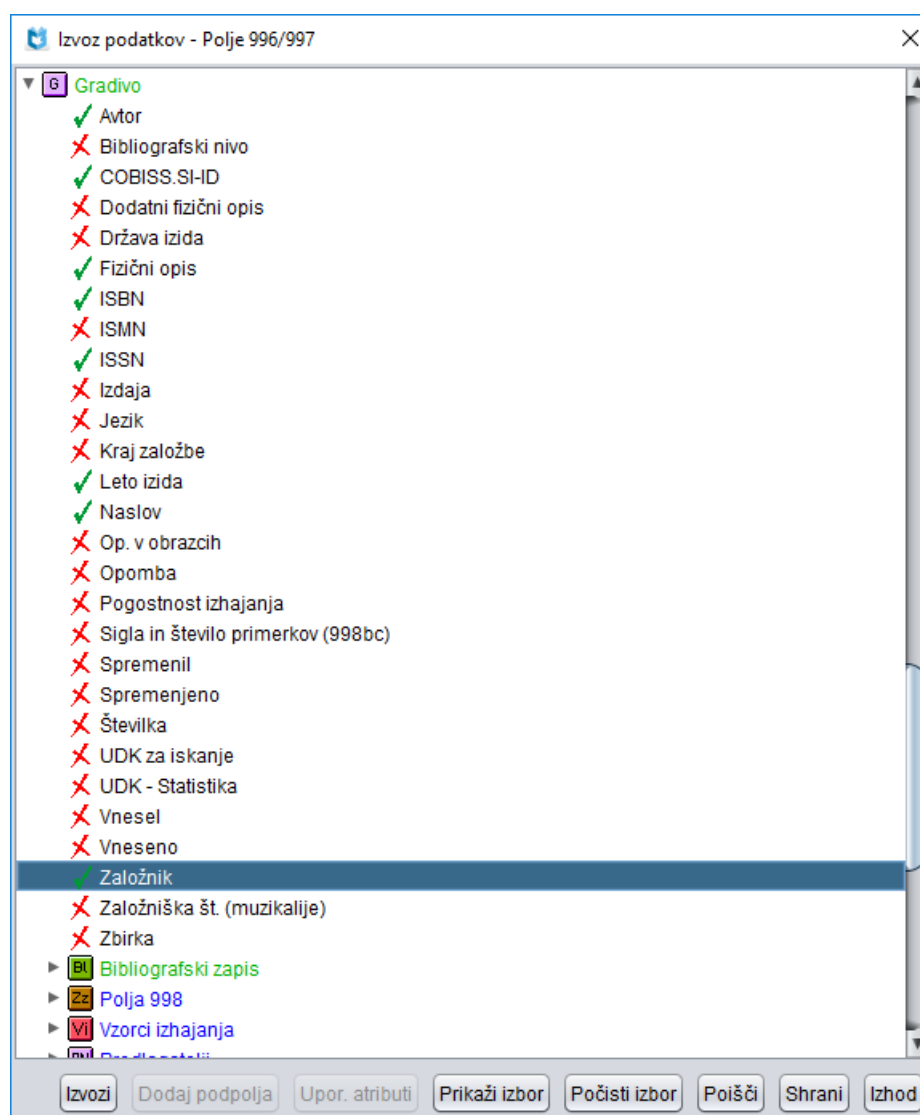
Slika 20: Izbor atributov v razredu Polje 996/997

Podatke o računu bomo našli v povezanem razredu **Nabavni p**. Kliknemo na ta povezani razred in tam izberemo atribut *Račun (I)* – Slika 21.

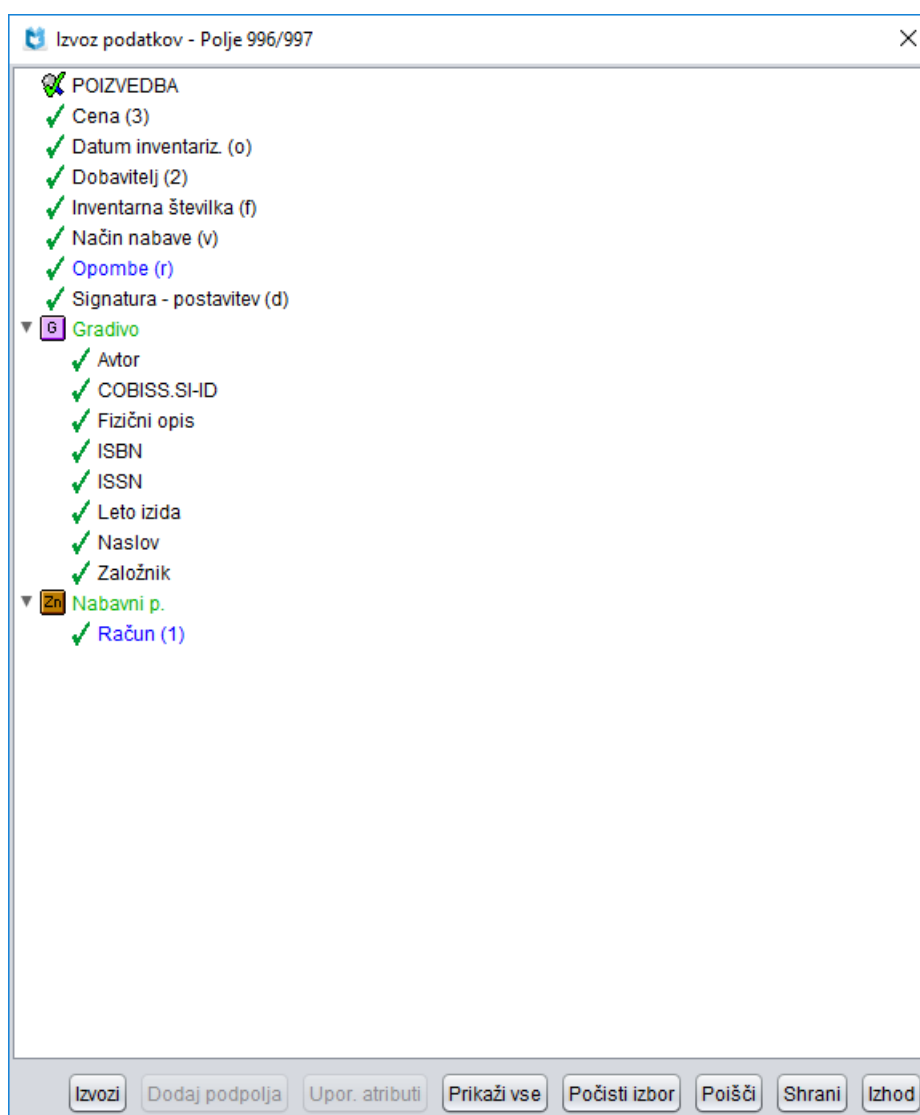
Slika 21: Izbor atributov v povezanem razredu Nabavni p.

Osnovne bibliografske podatke, ki jih o gradivu želimo izvoziti, bomo našli v povezanem razredu **Gradivo**. Zato med povezavami kliknemo na ta razred in izberemo attribute, ki omogočajo izvoz zelenih podatkov (npr. *COBISS.SI-ID*, *Avtor*, *Naslov*, *ISBN*, *ISSN*, *Leto izida*, *Založnik* in *Fizični opis*) – Slika 22.

Slika 22: Izbor atributov v povezanem razredu Gradivo

Če v oknu **Izvoz podatkov – Polje 996/997** kliknemo na gumb **Prikaži izbor** (Slika 22), lahko pred potrditvijo izvoza podatkov še preverimo celotno definicijo za izvoz podatkov – Slika 23.

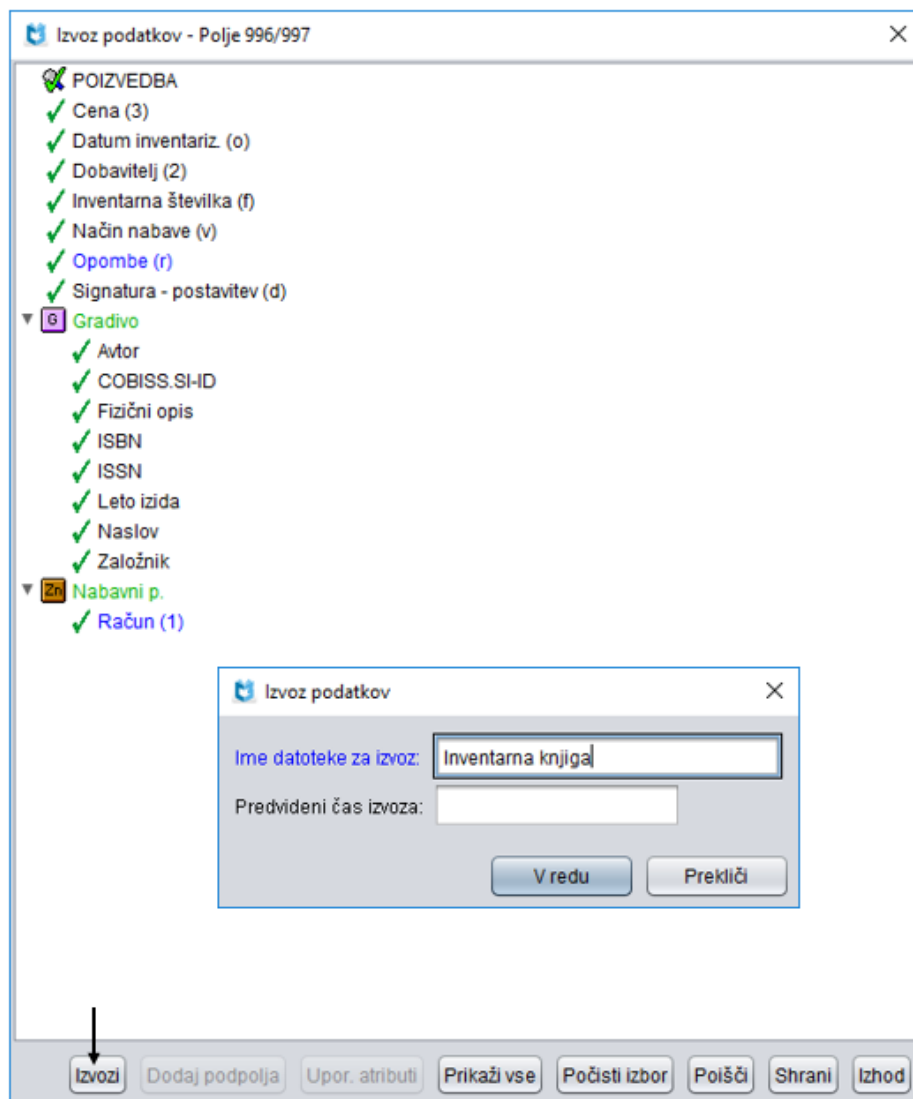
Slika 23: Pregled celotne definicije za izvoz podatkov

Iz definicije je razviden tudi vrstni red, v katerem se bodo podatki izvozili v besedilno datoteko:

- *Cena (3)*
- *Datum inventariz. (o)*
- *Dobavitelj (2)*
- *Inventarna številka (f)*
- *Način nabave (v)*
- *Opombe (r)*
- *Signatura – postavitev (d)*
- *Avtor*
- *COBISS.SI-ID*
- *Fizični opis*
- ...

4.4 Izvoz podatkov

Potem ko smo določili kriterije, izvozimo izbrane podatke o gradivu. Kliknemo na gumb **Izvozi** in v oknu **Izvoz podatkov** vpišemo ime datoteke, v katero se bodo shranili podatki. Če želimo podatke izvoziti takoj, predvidenega časa izvoza ne vpišemo, sicer pa vpišemo datum in čas, ko naj se izvoz začne, in kliknemo gumb **V redu** – *Slika 24*.

Slika 24: Izvoz izbranih podatkov

Ko je izvoz podatkov zaključen, dobimo sporočilo. V elektronski pošti kliknemo na povezavo do podatkov in odpremo besedilno datoteko z izvoženimi podatki. Datoteko s podatki shranimo.

zdenka_UPUK.bat	zdenka_OSLRDV.bat	zdenka_GSJES.bat	config_zzzdenka_oslrdrv.ini	export_UPUK.bat	config_zzzdenka
1	Polje 996/997				
2					
3	POIZVEDBA:				
4	Polje 996/997:				
5	Datum inventariz. (q)="01.01.2014-31.12.2015"				
6	Podlokacija (d\l)="2K"				
7	Način nabave (v)="a"				
8					
9	Cena (3) Datum inventariz. (q) Dobavitelj (2) Inventarna številka (f) Način nabave (v) Opombe				
10	16.01.2014 drg - drugo 02000010829 a - nakup 12K\u811.131.1\asABATINI FRANCESCO\5Sistema.Gl				
11	EUR 161,50<5 kompletov (2 knj.+CD)> 16.01.2014 drg - drugo 02000010827 a - nakup Loescher edi				
12	EUR 161,50<5 kompletov (2 knj.+CD)> 16.01.2014 drg - drugo 02000010828 a - nakup Loescher edi				
13	16.01.2014 drg - drugo 02000010830 a - nakup 12K\u811.131.1\asABATINI FRANCESCO\5Sistema.Gl				
14	17.01.2014 drg - drugo 02200000015 a - nakup 12K\icdr\u811.131.1\asABATINI FRANCESCO\5Siste				
15	17.01.2014 drg - drugo 02200000014 a - nakup 12K\icdr\u811.131.1\asABATINI FRANCESCO\5Siste				
16	EUR 19,99 27.01.2014 lib - Libris 02000010831 a - nakup Že plačano v kompletu.5.zv. dobili ja				
17	EUR 19,99 27.01.2014 lib - Libris 02000010832 a - nakup Že plačano v kompletu.5.zv. dobili ja				

Slika 25: Izvoženi podatki (del vsebine datoteke)

Podatke za nadaljnje urejanje uvozimo v ustrezeni program, npr. v MS Excel, kjer jih uredimo v skladu z našimi potrebami.

#	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P
1	Polje 996/997															
2																
3	POIZVEDBA:															
4	Polje 996/997:															
5	Datum inventariz. (q)="01.01.2014-31.12.2015"															
6	Podlokacija (d\l)="2K"															
7	Način nabave (v)="a"															
8																
9																
10	Cena (3)	Datum inventariz. (q)	Dobavitelj (2)	Inventarna številka (f)	Način nabave (v)	Opombe (r)	Signatura - postavitev (d)	Gradivo / Avtor	Gradivo / COBISS.SI-ID	Gradivo / Fizični opis	Gradivo / ISBN	ISSN	Gradivo / Leto izida	Gradivo / Naslov	Gradivo / Založnik	Nabavni račun (1)
1	EUR 161,50<5	16.1.2014 drg - drugo	2000010829 a - nakup	2000010829 a - nakup	Loescher editore	I2K\u811.131.1\atSabatini, Francesco	1536186308	1536186308	1536186308	978-88-201-3477-8	2011 Sistema e Loescher	m13q0000				
2	EUR 161,50<5	16.1.2014 drg - drugo	2000010828 a - nakup	2000010828 a - nakup	Loescher editore	I2K\u811.131.1\atSabatini, Francesco	1536185796	1536185796	1536185796	978-88-201-3483-9	2011 Sistema e Loescher	m13q0000				
3		16.1.2014 drg - drugo	2000010830 a - nakup	2000010830 a - nakup		I2K\u811.131.1\atSabatini, Francesco	1536186308	1536186308	1536186308	978-88-201-3477-8	2011 Sistema e Loescher					
4		17.1.2014 drg - drugo	2200000015 a - nakup	2200000015 a - nakup		I2K\icdr\u811.131.1\atSabatini, Francesco	1536185796	1536185796	1536185796	978-88-201-3483-9	2011 Sistema e Loescher					
5		17.1.2014 drg - drugo	2200000014 a - nakup	2200000014 a - nakup		I2K\icdr\u811.131.1\atSabatini, Francesco	1536185796	1536185796	1536185796	978-88-201-3483-9	2011 Sistema e Loescher					
6	EUR 19,99	27.1.2014 lib - Libris	2000010831 a - nakup	2000010831 a - nakup	Že plačano v kon	I2K\u811.131.1\atREALE Gi Reale, Giovanni	124697344	124697344	124697344	961-6262-45-9 (zv. 1)	2002 Zgodovinski Studia humanitatis					
7	EUR 19,99	27.1.2014 lib - Libris	2000010832 a - nakup	2000010832 a - nakup	Že plačano v kon	I2K\u811.131.1\atREALE Gi Reale, Giovanni	124697344	124697344	124697344	961-6262-45-9 (zv. 1)	2002 Zgodovinski Studia humanitatis					
8	EUR 21,00	29.1.2014 zrc - Znanstvenor	2100000035 a - nakup	2100000035 a - nakup	Zalozba ZRC - od	I2K\isp\laFILOZOFSKI\52013	8558080	8558080	8558080	0353-4510	1989 Filozofski Filozofski m1470010					
9	EUR 59,00	29.1.2014 drg - drugo	2100000034 a - nakup	2100000034 a - nakup		I2K\isp\laNATIONAL Geo.Slo.\52014	225874688	225874688	225874688	1854-4851	2006 National g Rokus					
10	EUR 14,03	31.1.2014 mk - Mladinska kn	2000010842 a - nakup	2000010842 a - nakup		I2K\u94(497.1)\ai Holjevac, Željko	35185762	35185762	35185762	978-953-7534-04-2 (Komplet)	2007 Hrvatska p Leykam in m491042-					
11	EUR 12,47	31.1.2014 mk - Mladinska kn	2000010843 a - nakup	2000010843 a - nakup		I2K\u94(497.1)\ai Vrandečić, Josip	35193698	35193698	35193698	978-953-7534-04-2 (Komplet)	2007 Hrvatska p Leykam in m491042-					
12	EUR 24,21	31.1.2014 mk - Mladinska kn	2000010844 a - nakup	2000010844 a - nakup		I2K\u94(4)\aRÖSE Rösener, Werner	13558317	13558317	13558317	3-486-55024-1 (broš.)	1992 Agrarwrti Oldenbou m491042-					
13	EUR 31,05	31.1.2014 dzs - DZS	2000010845 a - nakup	2000010845 a - nakup		I2K\u316\amCINT McIntosh, Tania	264515840	264515840	264515840	978-0-415-56162-4 (trda veza)	2012 A social hi Routledge mSLs/533;					
14	EUR 22,74	31.1.2014 mk - Mladinska kn	2000010846 a - nakup	2000010846 a - nakup		I2K\u94(4)\aHEC Hechberger, Werner	32956461	32956461	32956461	3-486-59758-5 (broš.)	2010 Adel, Min R. Oldenbou mSLs/533;					
15	EUR 22,74	3.2.2014 dzs - DZS	2000010850 a - nakup	2000010850 a - nakup		I2K\u94(4)\aHIPPP Hippel, Wolfgang von	1536248516	1536248516	1536248516	978-3-486-70224-8	2013 Armut, Ur Oldenbou mSLs/533;					
16	EUR 22,74	3.2.2014 dzs - DZS	2000010847 a - nakup	2000010847 a - nakup		I2K\u94(4)\aEHM Ehmer, Josef	1536241604	1536241604	1536241604	978-3-486-71218-6	2013 Bevolkeru Oldenbou mSLs/533;					
17	EUR 48,40	3.2.2014 dzs - DZS	2000010848 a - nakup	2000010848 a - nakup	rabljen izvod(r	I2K\u61\afILDES Fildes, Valerie A.	1536242884	1536242884	1536242884	0-85224-462-2	1986 Breasts, b Edinburgh mSLs/533;					
18	EUR 26,39	3.2.2014 dzs - DZS	2000010849 a - nakup	2000010849 a - nakup		I2K\u94(4)\aHARRI Harrington, Joel Francis	1536246724	1536246724	1536246724	978-0-226-31727-4 (trda veza)	2013 The unwa The Unive mSLs/533;					
19	EUR 22,74	4.2.2014 dzs - DZS	2000010851 a - nakup	2000010851 a - nakup		I2K\u94(4)\aRETTI Reith, Reinhold	1536251844	1536251844	1536251844	978-3-486-57622-1	2011 Umweltge Oldenbou mSLs/533;					
20	EUR 26,88	4.2.2014 dzs - DZS	2000010852 a - nakup	2000010852 a - nakup		I2K\u811\aiJIMENE Jimenez-Crespo, Miguel A	53727330	53727330	53727330	978-0-415-64316-0 (trda veza)	2013 Translatio Routledge mSLs/533;					
21	EUR 28,83	4.2.2014 dzs - DZS	2000010853 a - nakup	2000010853 a - nakup		I2K\u811.111\ape Pennycook, Alastair	59385905	59385905	59385905	0-415-37480-4 (trda vezava)	2007 Global Enj Routledge mSLs/533;					
22	EUR 32,09	12.2.2014 dzs - DZS	2000010854 a - nakup	2000010854 a - nakup		I2K\u811.111\ape Jenkins, Jennifer	1536280260	1536280260	1536280260	978-0-415-68463-7 (trda veza)	2014 English as Routledge mSLs/533;					

Slika 26: Podatki, uvoženi v MS Excel